

Revidering av Uppförandekod för leverantörer

Bakgrund

Gemensam nationell Uppförandekod för leverantörer

Regionerna bedriver sedan 2010 ett nationellt samarbete kring hållbar upphandling. Harmoniserade krav är en förutsättning för att regionerna, inom ramen för den nationella samverkan, ska kunna genomföra och dela resultat från gemensamma och samfinansierade uppföljningar. Harmoniserade krav skapar även ökad transparens och förutsägbarhet för leverantörer som vill delta i regionernas upphandlingar. Sedan 2013 har regionerna en gemensam uppförandekod för leverantörer samt harmoniserade kontraktsvillkor för hållbara leveranskedjor.

I Region Halland är uppförandekoden en del av de leverantörsavtal som tecknas vid upphandling av Inköp och upphandling för 17 utvalda kategorier.

Varför uppförandekod?

Anti-fackliga aktiviteter

87 % av länderna bröt mot strejkrätten 2022.

79 % av länderna kränkte rätten till kollektiva förhandlingar.

77 % av länderna uteslöt arbetare från rätten att bilda och gå med i en fackförening.

74 % av länderna hindrade registreringen av fackföreningar.

Tvångsarbete

27,6 miljoner människor tvingades arbeta 2021.

17,3 miljoner i den privata sektorn och 3,9 miljoner i statligt påtvingat tvångsarbete.

12 % av alla i tvångsarbete är barn.

Asien och Stillahavsregionen har högsta antalet personer i tvångsarbete.

Barnarbete

Nästan 1 av 10 barn utsattes för barnarbete världen över 2020.

Antalet barn i barnarbete ökade med 8,4 miljoner till 160 miljoner 2016 – 2020.

Ytterligare 9 miljoner barn ansågs 2020 vara i riskzonen på grund av pandemin.

30 miljoner barn bor utanför sitt födelseland, vilket ökar risken för människohandel.

Arbetsmiljörisker

Arbetsrelaterade sjukdomar och skador orsakade 1,9 miljoner dödsfall 2016.

Sjukdomar som lungsjukdom, stroke och hjärtsjukdom stod för 81% av dödsfallen.

Arbetskadorna stod för 19% av dödsfallen.

Risikfaktorer: långa arbetstider, luftföroreningar, cancerframkallande ämnen m.m.

Övriga risker för arbetare

Utbredd diskriminering, inkl. av kvinnor och etniska minoriteter.

Löner långt under levnadslöner.

Oskäliga och i många fall mycket oskäliga arbetstider.

Otrygga anställningar genom t.ex. "labour-only contracting".

Risker för mänskliga rättigheter, miljön och affärsetik

Kränkningar av ursprungsbefolkningars rättigheter.

Attacker på miljö- och människorättsförsvarare.

Stora miljörisker från utsläpp i luft, mark och vatten osv.

Stora affärsrisker, t.ex. korruption, konkurrensbegränsande beteende och beskattning.

Varför revidering?

Regionernas uppförandekod för leverantörer är gemensam för samtliga regioner och baseras på Global Compacts 10 principer.

Den omfattar områdena

- mänskliga rättigheter
- arbetares rättigheter
- miljön
- anti-korruption

Senaste revideringen av koden ägde rum den 4 februari 2013.

Utvecklingen på hållbarhetsområdet har inte stått stilla och det finns ett behov av att revidera koden inom ett antal områden.

Vilka är de största förändringarna?

- Regionernas nuvarande uppförandekod saknar hänvisning till konventionerna som kodifierar FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna.
- Samtliga av ILO:s medlemsländer beslutade 2022 att uppgradera konventionerna 155 och 187 (Säker och hälsosam arbetsmiljö) till kärnkonventioner. Det innebär att de tidigare 8 grundläggande konventionerna nu är 10. Konvention 155 finns sedan tidigare med i regionernas uppförandekod, men innehållet i konvention 187 måste läggas till i åtagandena för arbetares rättigheter.
- Avseende miljöåtagande omfattar nuvarande kod enbart krav på att följa den miljöskyddslagstiftning som gäller i tillverkningslandet. Den reviderade uppförandekoden för leverantörer svarar upp mot ökade förväntningar om krav på klimat- och miljöpåverkan samt miljö rättigheter.
- Avseende åtagandet om affärsetik läggs, utöver krav på anti-korruption, konkurrensbegränsande beteende och beskattning till i enlighet med OECD:s vägledning för multinationella företag.

Referensgrupp och externa synpunkter

- Arbetet startade i augusti 2021
- Cirka 40 organisationer deltog i referensgruppen
- 54 organisationer lämnade synpunkter, inklusive:
 - ILO
 - OECD
 - Shift
 - Responsible Contracting Project

Bild: Swedwatch

Region Hallands inspel

- Region Halland har via Inköp och upphandling deltagit i remissrunda för uppförandekod samt därtill hörande kontraktsvillkor.

Beslutsförslag

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar att föreslå regionfullmäktige besluta att

- anta den regiongemensamma uppförandekoden för leverantörer enligt bilaga 1

Region Halland